

ARXIU / RAFA GIL

Imatge d'una de les reunions del Consell Valencià de Cultura (CVC) a la sala de juntes del Palau de Forcalló. Les deliberacions del CVC ja han costat més de 20 milions de pessetes a l'erari públic.

Un fràgil acord de mínims

Aprovada la part més polèmica del dictamen sobre la llengua dels valencians, referida al seu origen i naturalesa, s'inicia el vertader procés de pacte lingüístic. La lectura restrictiva que el PP ha fet del text ha causat una certa alarma política que fa perillar l'acord.

El valenciano es una de las lenguas del estado junto al castellano, vasco, gallego y catalán (...) En el documento no hay ni una sola referencia al catalán, ni una sola al Institut d'Estudis Catalans y ni una sola referencia a l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana. Insisto además en la importancia de que todo esto cuenta desde ahora con el apoyo del PSOE (...) Legalidad vi-

gente es el Estatuto de Autonomía, que deja bien claro que las dos lenguas oficiales de la comunidad valenciana son el castellano y el valenciano"... Aquestes són algunes de les lectures que, sobre la ponència del Consell Valencià de Cultura (CVC) que tracta sobre l'origen i naturalesa del valencià (vegeu p. 24) i que s'inclourà al dictamen final, ha fet Joaquín Calomarde en un conegut mitjà de

comunicació valencià. Calomarde és membre del CVC a proposta del PP. No han estat, però, les úniques declaracions en aquest sentit. Els passats dies 7 i 8 de juliol, Manuel Muñoz Ibáñez, també membre del CVC a proposta del PP, deia al mateix diari que "con el dictamen del CVC en la mano, ningún diccionario puede ya definir el valenciano como un dialecto del catalán. La definición que debe incluirse es la

Tots els dubtes del pacte lingüístic

1. Una part del dictamen (vegeu p. 24) aposta per la creació mitjançant una llei –que es tramitarà a les Corts després de l'estiu– d'un organisme normatiu per al valencià format per 21 membres. Segons el text, dos terços "haurien de ser experts en el valencià, amb una acreditada competència científica i acadèmica, segons criteris d'avaluació objectiva. La resta haurien de ser destacades personalitats de les lletres i l'ensenyament, amb una competència lingüística i una producció reconegudes en el camp del valencià". La composició i elecció dels membres és ara com ara l'entrebanc més destacable d'aquest pacte. S'apunta que 15 d'aquests 21 membres estaran vinculats al món universitari. Si ens atenem a la composició del CVC, els vuit representants dels socialistes i els dos d'Esquerra Unida serien proposats per les universitats valencianes. De la mateixa manera, el PP confiaria en cinc personalitats universitàries perquè formen part d'aquest

nou ens. Per la seua part, els secessionistes tindrien una petita quota. Quines són, però, les garanties amb què confien els partits d'esquerra per aconseguir que aquest òrgan reconega la unitat de la llengua? D'altra banda, tot i que el punt de partida són les normes del 32, quin serà el registre lingüístic que treballarà finalment aquest nou ens? S'adirà amb l'utilitzat fins ara per la universitat?

2. Si els membres de l'ens normatiu són nomenats per quotes de partit i si s'hi accedeix més tard per cooptació, es reproduiran amb el temps i sense solució les baralles polítiques al si de l'ens?

3. Aquest dictamen comportarà una regionalització de les literatures en català? És a dir, tot i que hi ha un reconeixement críptic de la unitat de la llengua, la literatura valenciana sols serà d'autors valencians? Es podrà estudiar a les escoles Salvador Espriu o

Llorenç Villalonga dintre de l'assignatura de valencià? Les editorials marginaran sistemàticament als autors catalans o balears?

4. Acceptaran els secessionistes finalment una lectura generosa del text acordat i reconeixeran la unitat de la llengua? S'agruparan a l'entorn d'UV si aquesta acaba per no entrar en el pacte i radicalitza la seua actitud?

5. Ara com ara, quantes llengües hi ha a l'estat espanyol? El valencià serà una llengua més i, per tant, diferenciada del català, castellà, gallec i basc? Joaquín Calomarde, membre del CVC proposat pel PP, ha afirmat que amb el pacte a la mà a l'estat hi ha cinc llengües.

6. El dictamen recull la sentència del Tribunal Constitucional que permet a la universitat usar el terme "català"? S'ha assenyalat que "legalitat vigent" no ho fa, sí, en canvi, "ordenament jurídic".

de 'idioma histórico y propio de la comunidad valenciana'."

Aquestes interpretacions fetes per tan destacats membres de la dreta al si del CVC han causat una certa inquietud tot i que fonts del PP han assegurat a EL TEMPS que formen part d'una estratègia a fi d'aquietar els sectors més anticatalanistes perquè acaben integrant-se al pacte lingüístic. En tot cas, no deixen de ser una prova de les ambigüitats que envolten la part més conflictiva del dictamen, que també inclourà una part sobre l'ús social de la llengua. Només cal veure quina ha estat la lectura del mateix text feta per la majoria dels partits de l'esquerra valenciana o per les institucions de la Generalitat de Catalunya.

Una ambigüitat que no ha agradat a tothom. És el cas d'Esquerra Unida (EU), que a través dels seus membres dins del CVC –Vicent Álvarez i Carme Morenilla– fins i tot ha presentat un text alternatiu (vegeu p. 25) a la ponència amb què intenten aclarir semànticament el text. Fins i tot a hores d'escriure

L'anticatalanisme es troba dividit davant del pacte lingüístic. La dreta oficial ha pres la iniciativa en el fals conflicte lingüístic.

aquest reportatge (10 de juliol, tres dies abans de la votació definitiva) els membres d'EU encara no tenien decidit el seu vot. Una indecisió en la qual també han influït molt els esforços tant del PSPV com del PP per modificar el text del dictamen a fi d'afavorir l'entrada en el pacte d'Unió Valenciana (UV) i de la secessionista Real Academia de Cultural Valenciana (RACV). Així i en aquest sentit, els consellers del CVC semblen disposats a afegir un paràgraf en l'apartat relatiu al futur ens normatiu que es crearà en el qual es faça

referència a "la tradició lexicogràfica i literària i la realitat lingüística genuïnament valenciana".

El fet és que els termes del pacte, i a pesar de tots els esforços per contemporitzar, han dividit el món de l'anticatalanisme. La Real Academia, jurídicament en mans ara del PP, es troba davant del dilema o bé d'acatar els dictats del govern Zaplana –que ha subvencionat milionàriament l'ens–, o bé de continuar alineada amb els sectors més durs de l'anticatalanisme.

D'altra banda, és un fet que tant el PSPV com el PP pretenen integrar Xavier Casp –vice-president de la RACV, membre del CVC per part d'UV i històric secessionista– dins del futur ens normatiu que es crearà arran del pacte lingüístic.

La difícil administració d'un pacte. El pacte, malgrat tots els entrebancs i indefinicions, ha aixecat grans expectatives. Bàsicament perquè per primera vegada la dreta valenciana decidia d'asseure's

(continua en la pàgina 24)

El pacte lingüístic tot just comença ara amb les del

Joan A. Argente

El president de la Secció Filològica del IEC, Joan A. Argente, diu que el dictamen del CVC "tractava de dilucidar un problema polític i no pas un problema lingüístic". Per això, "des del punt de vista del conflicte polític que es vivia al País Valencià", opina que "si aquest dictamen contribueix a apaivagar la situació de conflicte cal creure que és un pas endavant". D'altra banda, Argente veu un perill en la inconcreció del text: "És tan ambigu que pot ser desenvolupat en direccions contradictòries i, per tant, cal esperar a veure en quina direcció anirà. Ara com ara, no ho sabem. Se'ns diu que hi ha garanties que anirà cap a un costat més no que cap a un altre però hem d'esperar a veure l'acció del Parlament i de la Generalitat Valenciana". Quant a les referències del dictamen a les Normes de Castelló, Argente considera que són positives.

Vicent Esteve

Vicent Esteve, secretari general del Sindicat de Treballadors de l'Ensenyament del País Valencià, manté les seues reserves respecte el pacte lingüístic. A hores de tancar aquesta edició d'EL TEMPS, Esteve es negava a fer cap declaració, tot aduint que de la ponència –sobre la naturalesa, origen i nom del valencià– aprovada el passat dissabte 4 de juliol al text final del dictament podien haver-hi encara diferències de contigut. Així, fins que no sàpiguen el resultat final no pensen abocar cap opinió als mitjans de comunicació. Esteve, segons les informacions que li havien donat els redactors d'aquesta ponència, mantenia els seus dubtes, ja que podien haver-hi modificacions del text per tal que els grups secessionistes pogueren votar-lo afirmativament en el dictamen final.

Vicent Romans

El president d'Escola Valenciana-Federació d'Associacions per la Llengua, Vicent Romans, ha donat un vot de confiança a la ponència que el CVC ha aprovat. Un vot de confiança que en cap cas bandeja l'esperit vigilant que ha caracteritzat l'Escola Valenciana en la defensa i ús del valencià. En aquest sentit, Romans assenjala dos grans dubtes: quina serà la composició final del nou ens normatiu –i si comptarà amb el beneplàcit de les universitats valencianes– i quina serà la lectura que pugua fer el món secessionista d'aquest pacte tan ambigu. D'altra banda, Romans centra la seua màxima preocupació en allò que considera el veritable debat del valencià: l'ús social de la llengua. Així, creu que no és feina ni del CVC ni del nou ens normatiu legislar mesures que potencien i defensen l'ús del valencià, sinó de l'administració autonòmica. Cal advertir que ara com ara la Conselleria

Pedro Ruiz

La posició del rector de la Universitat de València, Pedro Ruiz, davant del pacte lingüístic ha estat prudent. Per a Pedro Ruiz així com per al seu equip rectoral, hi ha aspectes del dictamen criticables tot i que valoren l'acord com un pas moderadament positiu.

"Crec que l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana (IIFV) –afirma el rector Ruiz– era un organisme preparat científicament i reconegut tant pel Consell d'Universitats com per a la Generalitat, a fi d'afrontar la responsabilitat de ser l'autoritat normativa, lingüística, del País Valencià. No ha estat així i per tant no ens podem felicitar de la decisió presa pel Consell Valencià de Cultura (CVC). D'altra banda tampoc no s'ha establert quina serà la relació d'aquest futur ens amb la resta d'entitats normatives del mateix "sistema lingüístic" (en la terminologia emprada pel CVC). Hi ha molts dubtes com veieu... la composició dels mateixos membres de la futura entitat normativa és un dels que més ens preocupa".

La manera com apareixen reflectides les normes del 32 en l'acord també planteja per a Pedro Ruiz molts dubtes: "A l'acord hauria d'haver aparegut explícitament de quina manera s'han assentat aquestes normes en el món educatiu, literari i científic del País Valencià. Les Normes del 32 han tingut una evolució els darrers seixanta anys des del punt de vista de la seua redacció i aplicació pràctica que no podem obviar de cap manera. Per tant està bé que apareguen com a punt de partida, en la mesura també que aquestes signifiquen la ratificació d'una voluntat de consens entre els valencians però lògicament no podem retrocedir ara al punt zero. A més és de tothom sabut que una certa tradició secessionista les ha utilitzat en el seu estat inicial justament per al contrari del que es van fer, és a dir, per a separar el valencià del seu àmbit lingüístic propi."

Quant a la naturalesa i origen de la llengua Ruiz opina que "la doble denominació valencià/català no ha de ser rebutjada per una lectura restrictiva i interessada de l'acord".

de Cultura, en mans de Francesc Camps, encara no ajuda amb subvencions l'Escola Valenciana, ni tan sols els han rebut en cap reunió. Romans creu necessari que es desactive aquest conflicte lingüístic per tal que l'ús social del valencià es potencie mitjançant ajuts i subvencions.

Romans considera que el pacte final ha estat l'únic possible. Un pacte que parteix de les Normes Ortogràfiques del 32 –normes que han desenvolupat després el món escolar i universitari– i de la críptica definició de la unitat de la llengua. Això sí, Romans supedita l'èxit d'aquest pacte al trellat del PP en les Corts quan s'haja de tramitar per llei la creació del nou organisme normatiu. En cas que la dreta no en fera una lectura generosa i positiva, assegura que la llengua estaria en un punt sense retorn. Romans, tot i que ha donat de sempre el seu suport a l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana com a institució normativa, accepta amb reserves aquest nou organisme. Ara bé, creu que la generositat de l'IIFV no ha estat acompanyada per la dels membres de la dreta del CVC.

Operacions sobre l'ens normatiu que s'ha de crear

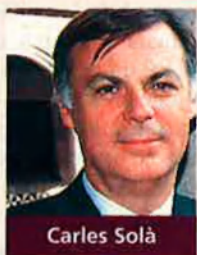

Manuel Castellet

Manuel Castellet, va dir, només ser reelegit president de l'Institut d'Estudis Catalans, que "el dictamen que ara ha fet públic el Consell Valencià de Cultura reconeix la unitat de la llengua, encara que sigui amb una expressió que cal llegir dues vegades per entendre-la". Posteriorment, el mateix IEC ha fet un comunicat en què expressa "inquietud" per "l'absència del reconeixement explícit de la unitat de la llengua catalana" i per "l'ambigüitat respecte a la unitat de la normativa lingüística" en el dictamen del CVC. El IEC també critica que en el dictamen hi hagi una "manca de referència a una institució comuna encarregada de l'establiment i l'actualització de la normativa a tot el domini lingüístic, comptant amb la participació i la corresponsabilitat de tots els territoris".

Pel que fa a l'ens que el CVC demana en el dictamen, Castellet creu que "cal esperar fins que les Corts Valencianes comencen a discutir sobre les competències d'aquest ens, ja que és possible que aquest debat faci que el conflicte torne a sortir".

Per la seva banda, el reelegit president del IEC creu que "aquesta entitat ha d'oferir a tota la comunitat lingüística treballar en conjunt". En aquest sentit, també ha anunciat que el IEC té la voluntat de mantenir convenis amb totes les comunitats autònomes del territori lingüístic, "perquè es reconegui l'autoritat del IEC com a autoritat normativa i, al mateix temps, garantir que es tenen en compte les diferents modalitats de la llengua". Així, el IEC ja ha arribat a un acord amb les Illes i amb l'Ajuntament de l'Alguer, a Sardenya, i ha començat les converses amb el Govern d'Andorra. El IEC estudia també la creació de delegacions en cadascun d'aquests llocs.

Carles Solà

Carles Solà, rector de la Universitat Autònoma de Barcelona i un dels valencians que formen part de l'Institut d'Estudis Catalans, qualifica de "curios" que el CVC intente donar una definició de valencià: "que uns senyors menyspreen el que diu la Universitat i uns senyors que no són lingüistes, que són polítics, es posen a dictaminar coses que corresponen a l'àmbit científic em sembla sorprenent".

D'altra banda, Solà critica la seua indefinició: "és un text tan ambigu que es presta a totes les interpretacions, com demostra la premsa de la ciutat de València. És a dir, que no crec que s'haja avançat gaire en aquesta suposada pau que s'havia d'obtenir. Tant de bo fóra així, però les dades fins ara són que aquestes sessions només han servit per anar envalentint les posicions antidemocràtiques i anticientífiques i antivalencianes".

Aina Moll

La lingüista Aina Moll (Ciutadella, Menorca, 1930) afirma que la definició de valencià que fa el dictamen no li fa el pes: "no em pot agradar de cap manera perquè no té res de definició científica". Tot i això, pensa que pot tenir una vessant positiva: "Com que en realitat han fet una definició política, si políticament ha de servir perquè s'acabi o almenys disminueixi molt la tensió que hi ha a València sobre el nom de la llengua, benvinguda sigui la definició. I, des del moment en què el PP s'ha compromès, sembla que el president Zaplana s'ha de veure obligat a fer que serveixi d'alguna cosa. Per tant, una certa esperança sí que en tinc. I si d'aquí a un any podem dir que a València hi ha calma, que la gent parla valencià tranquil·lament i sense preocupar-se de si és igual que el català o no, aleshores haurem avançat molt i podrem estar contents."

Pel que fa a les relacions que el IEC pugui tenir amb l'Institut que el dictamen proposa per al País Valencià, Aina Moll proposa seguir el mateix model de relació que la Real Academia Española manté amb d'altres de llatinoamèrica: "la Real Academia Española té 19 acadèmies corresponents, com ara la de Xile, la de Colòmbia o la d'Argentina. I totes són acadèmies de la Llengua i totes són corresponents de l'Espanyola. I no passa res. És a dir, que pel fet que n'hi hagi una institució a València tampoc no passa res. Tret que no es faci amb la intenció de fer un secessionisme lingüístic, que seria un suïcidi. També faria mal a la resta de la llengua, però sobretot al valencià, perquè intentar entrar dins un circuit universitari internacional amb una llengua nova que és el valencià, és impossible. Com que és impossible, jo suposo que ho veuen."

D'altra banda, Moll critica que el dictamen negui la possibilitat que l'Institut d'Estudis Catalans sigui l'entitat normativa i recorda que dintre d'aquesta entitat "hi ha importants representants de la intel·lectualitat valenciana, que són presents a la secció filològica".

Joan Miralles

Joan Miralles, cap del departament de Filologia Catalana de la Universitat de les Illes Balears (UIB), creu que "la situació al País Valencià és molt greu, com ho demostra l'absurd que una qüestió d'ordre lingüístic hagi passat a ser d'ordre polític". A més, es manifesta en desacord amb el text del CVC "perquè és un text inexacte i perillós, fruit de confrontacions que no tenen res a veure amb la filologia, la culpa de la qual és dels governs valencians i, sobretot, d'un govern central que mai no ha acomplert les seves obligacions que es deriven de la Constitució." Miralles diu que, tot i que la UIB és l'òrgan assessor del Govern Balear en matèria lingüística, "sempre es té el IEC com el *tribunal suprem* en matèria lingüística". Afegeix, "de cap manera seria acceptable que l'ens que el CVC pretén crear fos considerat a igual nivell que el IEC".

Text de la ponència del CVC sobre l'origen i la naturalesa de la llengua

Denominació

L'Estatut d'Autonomia denomina valencià a la llengua pròpia dels valencians i per tant, aquest terme ha de ser utilitzat en el marc institucional sense que tinga caràcter exclouent. L'esmentada denominació valencià i també les denominacions "llengua pròpia dels valencians", "idioma valencià" o altres, avalades per la tradició històrica valenciana, l'ús popular o la legalitat vigent, no són ni han de ser objecte de qüestionament o polèmica. Totes serveixen per a denominar la nostra llengua pròpia, la qual comparteix la condició d'idioma oficial amb el castellà.

Normes del 32

Les anomenades Normes de Castelló són un fet històric que constituïren i constitueixen un consens necessari. El Consell Valencià de Cultura reivindica l'esperit de l'acord que les féu possible l'any 1932

i entén que eixes normes han sigut el punt de partida, compartit pels valencians, per a la normativització consolidada de la nostra llengua pròpia, un patrimoni lingüístic que hauríem de preservar per tal d'enriquir l'ens de referència normativa que més endavant els membres de Consell Valencià de Cultura proposarem.

Origen i naturalesa

El valencià, idioma històric i propi de la Comunitat Valenciana, forma part del sistema lingüístic que els corresponents Estatuts d'Autonomia dels territoris hispànics de l'antiga Corona d'Aragó reconeixen com a llengua pròpia.

Ens normatiu

Proposem la creació d'un ens de re-

ferència normativa del valencià, amb les següents característiques:

1. Personalitat jurídica pròpia, amb independència funcional i pressupostària.

2. Capacitat normativa en matèria lingüística, reconeguda per una Llei. Les seues decisions en matèria lingüística haurien de ser vinculants per a les administracions públiques, el sistema educatiu, els mitjans de comunicació

i altres òrgans o entitats de titularitat pública o que compten amb finançament públic.

3. Proposem que els membres de l'ens de referència normativa siguen 21, nomenats per períodes de deu anys. Les vacants que successivament es puguen produir deuriem cobrir-se per cooptació.

4. Proposem que els membres inicials siguen elegits per les Corts Valencianes, per una majoria de dos terços.

El Consell Valencià de Cultura suggereix que almenys dos terços d'eixos membres inicials haurien de ser experts en el valencià, amb una acreditada competència científica i acadèmica, segons criteris d'avaluació objectiva. La resta, fins 21 membres, haurien de ser destacades personalitats de les lletres i l'ensenyament, amb una competència lingüística i una producció reconeguda en el camp del valencià.

5. L'ens de referència normativa podrà tenir relacions horitzontals amb les diverses Entitats Normatives de les altres llengües de l'Estat. El CVC suggereix a les Corts Valencianes que el present Dictamen es trameta amb una certa urgència en tractar-se d'un encàrrec fet per les mateixes Corts Valencianes.

***"El valencià,
idioma històric
i propi de la
Comunitat Valenciana,
forma part del sistema
lingüístic que
els corresponents
Estatuts d'Autonomia
dels territoris hispànics
de l'antiga Corona
d'Aragó reconeixen
com a llengua pròpia."***

amb la resta de les forces polítiques valencianes a fi de tractar un conflicte que ella mateixa havia engegat durant la transició i alimentat fins ara per pur clientelisme i estratègia electoral. Aquest gest ha marcat l'estratègia política de l'esquerra valenciana, en especial del PSPV-PSOE, en molts sentits i pel que fa al pacte lingüístic. D'una banda, ha renunciat a postular la universitat com l'única institució amb autoritat normativa sobre el valencià, tot i que s'ha compromès a fer que aquesta estiga present indirectament i de forma majoritària dins del futur ens normatiu. De l'altra, per exemple, ha aigualit semànticament i fins al màxim dins dels textos de l'acord conceptes com ara el de la unitat i origen de la llengua. I tot això, a fi de facilitar al PP un posicionament favorable—encara que tímid— a les tesis unitaristes de la llengua així com a la vocació de l'esquerra pel que fa a l'expansió i ús social del valencià.

És ara al PP, per tant, a qui toca des de l'acció de govern administrar l'acord. El PP, doncs, haurà ara, a fi de validar la seua iniciativa política, de canviar la seua actitud institucional envers la llengua. Fins ara, el PP—amb el suport d'UV i pressionat per l'entorn mediàtic de Maria Consuelo Reyna—ha retirat tots els ajuts a aquells mitjans escrits en valencià exceptuant els que fan servir la normativa secessionista de la RACV; ha deshomologat les titulacions de filologia valenciana i catalana; ha retirat a la universitat la seua capacitat de revisió dels textos escolars tot censurant-hi els conceptes d'unitat de la llengua o els autors procedents de Catalunya o de les Balears; ha mantingut una actitud hostil als moviments de defensa de la llengua com ara la Federació d'Escola Valenciana i ha perseguit iniciatives culturals com el lliurament dels Premis d'Octubre...

De fet, els actors socials implicats en la normalització de la llengua i també les formacions polítiques de l'esquerra han posat com a condició per prestar el seu suport

(continua en la pàgina 26)

Text alternatiu a la ponència presentat per EU

1. Referència jurídica

La Constitució Espanyola (CE) determina que les altres llengües espanyoles són també oficials en les repúbliques comunitàries autònomes d'acord amb els seus Estatuts d'Autonomia (art. 3.2). El nostre Estatut d'Autonomia al seu article 7.1 diu "Els dos idiomes oficials de la Comunitat Autònoma són el valencià i el castellà."

Els principis constitucionals i estatutaris queden sotmesos al control jurisdiccional (art. 153.a i 159) per mitjà del Tribunal Constitucional, igualment cal considerar que l'article 118 de la CE estableix l'obligatorietat de complir les sentències dels tribunals. Així mateix el nostre Estatut d'Autonomia a l'article 29 reconeix explícitament el control de la legalitat del Tribunal Constitucional.

D'altra banda, les universitats valencianes amb capacitat i competència per atorgar títols oficials de llicenciatura en Filologia, així com altres universitats, s'han pronunciat documentadament sobre les qüestions lingüístiques. Recordem que la Llei Orgànica 11 de 1983, que desenvolupa l'article 27 de la Constitució Espanyola, reconeix que "la institució millor preparada per assumir avui el repte del desenvolupament científic-tècnic és la Universitat."

2. Naturalesa de la llengua

El valencià, reconegut jurídicament com a idioma propi –i oficial amb el castellà– de la Comunitat Autònoma Valenciana és, filològicament, una varietat diatòpica amb característiques peculiars del mateix sistema lingüístic conformat conjuntament amb les parles pròpies de Catalunya, de les Illes Balears, d'Andorra, d'algunes comarques de la franja oriental d'Aragó, de la ciutat sarda de l'Alguer i dels territoris del Rosselló, el Conflent, el Capcir i el Vallespir, al sud de França.

Dins d'eixe sistema el valencià té un passat il·lustre que cal reconèixer i valorar, i unes característiques pròpies que han de ser cultivades amb tota dignitat. Tot això en la perspectiva d'enfortir la nostra personalitat col·lectiva com a valencians i valencianes i d'afirmar la nostra cultura.

3. Normes de Castelló

Les anomenades Normes de Castelló són un fet històric que constituïren i constitueixen un consens necessari. El Consell Valencià de Cultura reivindica l'esperit de l'acord que les féu possibles l'any 1932, i entén que eixes normes, amb el desenvolupament que significa el codi normatiu implícit que utilitzen majoritàriament els escriptors, l'Administració i el sistema educatiu valencià, han sigut el punt de partida per a la normativització de la nostra

“El valencià (...) és una varietat diatòpica amb característiques peculiars del mateix sistema lingüístic conformat conjuntament amb les parles pròpies de Catalunya, de les illes Balears, d'Andorra, d'algunes comarques de la franja oriental d'Aragó, de l'Alguer (...)”

llengua pròpia, patrimoni lingüístic a preservar i a enriquir per l'ens de referència normativa que més endavant es proposarà.

4. Denominació

L'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Autònoma Valenciana denomina "valencià" a l'idioma propi dels valencians i per tant, aquest terme ha de ser utilitzat en el marc institucional, sense que tinga caràcter exclouent, com ha declarat el Tribunal Constitucional el 21-4-97 en relació amb l'àmbit universitari i acadèmic.

5. Sobre l'ens de referència normativa.

La permanència d'una llengua en un territori amb institucions pròpies acon-

sella l'existència d'un codi homogeni acceptat per les institucions i la comunitat científica, així com pels escriptors. En el nostre cas, el d'una llengua que no està en peu d'igualtat amb l'altra oficial, l'esmentada necessitat és fa més evident.

La Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià en el seu article setè indica que l'ús de la llengua pròpia –el valencià– es farà en la forma regulada per llei. Aquest és, a hores d'ara, un buit legal que hauria de cobrir-se.

Cal una autoritat lingüística valenciana que fixe les normes a emprar en l'Administració i en la pràctica social. L'opció més raonable és al nostre parer atribuir aquesta funció a l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana. Aquesta solució estaria en concordança amb la legislació: recordem que la Llei de Reforma Universitària atribueix a les universitats la creació i desenvolupament de la ciència i el suport científic i tècnic al desenvolupament cultural.

Com a fórmula alternativa plantejem la creació d'un òrgan normatiu nou. L'atribució de la funció al Consell Valencià de Cultura no és viable perquè comportaria dificultats (reforma de l'Estatut d'Autonomia, per exemple) i perquè no garanteix la personalitat jurídica independent de l'ens.

Les característiques de l'esmentat ens de referència normativa podrien estar:

a) Personalitat jurídica i capacitat. Les seues decisions o dictàmens serien vinculants per a l'Administració i les instàncies educatives.

b) Caràcter públic, creat per llei ordinària.

c) Pel que fa a la seua composició, podria estar format per 21 membres, que haurien de ser titulats superiors, experts en valencià o destacades personalitats de les lletres, la ciència o l'ensenyament; serien elegits per dos terços de les Corts Valencianes, 14 d'ells a proposta de les universitats valencianes amb estudis de Filologia, i la resta a proposta del Consell Valencià de Cultura.

d) La durada del mandat seria de deu anys, i la reelecció seguiria el mateix criteri anterior.

L'ús del valencià serà clau per ratificar el pacte

al pacte que el PP faça una política de promoció del valencià reconegut per la comunitat científica.

El primer indicati d'aquest hipotètic nou plantejament es veurà amb tota seguretat en el procés de negociacions que s'engegarà—des d'ara mateix i si continua endavant el pacte—per a la creació del nou ens normatiu.

Les incògnites d'un ens normatiu. El cas és que en el nou ens normatiu, que es preveu que tinga personalitat jurídica pròpia, serà bàsica la composició dels seus 21 membres. En principi, fonts properes al PSPV-PSOE asseguren que almenys deu d'aquests procediran de la universitat. S'ha comentat la possibilitat d'optar per catedràtics llicenciats en filologia que siguen alhora membres de l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana (IIFV). A banda, el PP nomenaria cinc membres més de la universitat i quatre teòricament procedents del camp de les lletres valencianes. Tot dependrà, doncs, de quins siguen els noms i la trajectòria intel·lectual de les persones per les quals opte el govern Zaplana així com de les objeccions o no que aquest pose a la llista de noms proposada per les formacions polítiques progressistes.

Si entraran o no en l'ens secessionistes o si Esquerra Unida—que diu no haver estat encara consultada—acceptarà la llista del PSPV-PSOE són incògnites encara no resoltes.

Siga com siga, es tracta d'a-

cords verbals bàsicament establerts per socialistes i populars. La garantia en tot cas d'aquests acords és que en qualsevol cas la llista completa ha de ser ratificada pels dos terços de les Corts valencianes. Això en la pràctica vol dir que no hi haurà acord possible—i per tant es mantindrà el bloqueig d'aquest nou ens—si no es consensua una llista entre socialistes i populars, ja que tots dos sumen aquesta majoria qualitativa que es requerirà per ele-

Ningú no sap com influiran les variables polítiques, a un any de les eleccions, sobre el pacte lingüístic.

gir els membres de l'organisme. Queda per veure, com ja hem destacat adés, si EU i UV se sumaran amb el temps al consens imposat per PSPV-PSOE i PP en aquest pacte tot i que ni als socialistes ni als populars els cal el suport d'aquestes formacions polítiques per dur endavant l'elecció i constitució de l'organisme.

D'altra banda, un dubte cabdal serà la base jurídica i les competències que encabirà. És a dir, quin serà el paper d'aquest ens

autònom, i alhora dependent de la Generalitat. La dotació legislativa que les Corts li conferiran a l'ens, i el reglament que desenvoluparà la llei, delimitaran la tasca de l'organisme. Caldrà veure si només es limitarà a la normativització efectiva i vinculant en el món de l'ensenyament, l'eclesiàstic, de l'administració pública, etc. o si també tindrà a més d'aquestes competències d'altres relacionades amb la potenciació de l'ús, aspecte aquest darrer d'una importància cabdal dins del dictamen que s'ha d'aprovar i que sí que ha comptat amb la unanimitat de tots els consellers del CVC.

El futur d'un pacte. A pesar de la durada d'aquest procés podem dir que és a partir d'ara quan comença el veritable pacte lingüístic, quan s'inicia el procés de resolució del fals conflicte lingüístic al País Valencià. En aquest sentit cal dir que la societat valenciana, i això malgrat la insistència dels discursos institucionals, no es mostra gaire optimista. Segons les dades publicades ara fa un mes pel diari *Levante*, un 63,7% dels valencians no creuen que el dictamen del CVC resolga el conflicte lingüístic. Ningú no sap tampoc com influiran els propers mesos les variables polítiques, a un any de les eleccions, sobre el dictamen lingüístic. Tot està encara per dir.

Francesc Viadel / Salvador Giménez (amb informacions de Miquel Payeras i Àlex Milian)

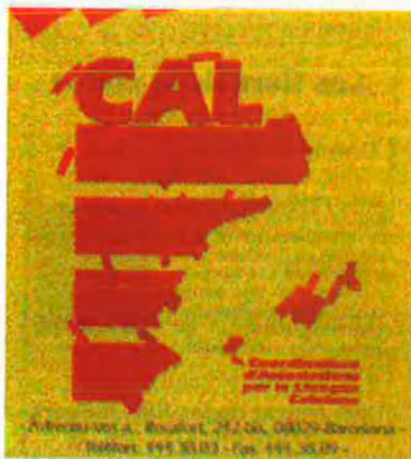
La idea de l'emigrant

Enric Valor

En aquesta novel·la retrobem les virtuts més típiques d'Enric Valor: les descripcions nítidament perfectes, la vigoria dels personatges, una subtil ironia. Tot en una prosa brillant, equilibrada, modèlica. Una festa per al gaudi literari.

Tàndem

Associació Llengua Nacional

Associació que pretén contribuir a la normalització i bon ús de la llengua catalana, i difondre-la i afermar-la en tot l'àmbit dels Països Catalans.

Inscripció com a soci: 500 ptes. mensuals (cobrades semestralment). Els socis gaudeixen d'una sèrie d'avantatges.

Subscripció a la revista Llengua Nacional (és trimestral)

•Preu anual subscriptor: 1.500 ptes.

•Preu anual subscriptor col·laborador: 2.500 ptes.

Telèfon de contacte: (93) 456 88 79